OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIT

RÄTTSHJÄLPS- OCH INTRESSEBEVAKNINGSDISTRIKTEN

15.9.2020

LaV@eduskunta.fi

ASIA: **Lausunto Lakivaliokunnalle Hallituksen esityksestä HE 110/2020 vp**

Lausunnon antaja: Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin puolesta
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tietosuojavastaava
Teemu Jokinen
050 3722424
teemu.jokinen@oikeus.fi

Lausunto: Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit kannattavat esitystä, mutta toivovat jatkotoimenpiteitä

Muutos selkiyttää nykyistä oikeustilaa sektorilla, ja on siten kannatettava. Piirien substanssitoiminnoista vain oikeusapupäätöksissä käytetään julkista valtaa ja tämä on esityksessä hyvin tuotu esiin. (Sektorilla muuta substanssitoimintaa oikeusavun asianajollinen toiminta ja talous- ja velkaneuvontatoiminta, yleisen edunvalvonnan toiminta).

Lain yhtenä tarkoituksena on yhtenäistää lainkäyttöä. Tämä on kannatettavaa kansalaisten oikeusturvan kannalta. Esityksessä tätä on hyvin perusteltu tuomioistuinten osalta. Asian on kuitenkin relevantti myös oikeusavussa.

Oikeusapupäätös määrittelee sen, paljonko oikeudenkäynnin osapuoli ottaa taloudellista riskiä omista oikeudenkäyntikuluistaan. Oikeusapupäätöksellä voidaan määrätä Valtio maksamaan pääsääntöisesti enimmillään 8800 euroa asianajokuluista. Vuositasolla näitä oikeudenkäyntikuluja maksetaan valtion varoista yli 60 miljoonalla eurolla. Kyse siten sekä kansalaisen oikeusturvan, että valtion talouden kannalta merkittävästä asiasta.

Myös oikeusapupäätöksissä on siten tarve yhdenmukaisen oikeuskäytännön varmistamiseen. Oikeusapupäätöksiä tekevät oikeusaputoimistojen lisäksi tuomioistuimet sekä hallinto- että siviilipuolella. Esitetty laki ja olemassa oleva käytäntö eivät käytännössä mahdollista näiden 3 toimijan keskinäisten oikeusapupäätösten yhtenäistämistä yhteiseksi tietovarannoksi.

15.9.2020

Esityksen 12 § 1. mom 1k antanee oikeusaputoimistoille mahdollisuuden saada tietoja yksittäisestä oikeusapuasiasta. Oikeusapupäätösten osalta tiedon hakeminen järjestelmästä on vaikeaa. Tuomioistuimet käsittelevät oikeusapuasian osana pääasiallista prosessia, eikä oikeusapuasian yksityiskohtia kirjata järjestelmään niin, että oikeuskäytäntöä olisi käytännössä mahdollista hyödyntää. Oikeusapupäätösten yhdenmukaistamisen varmistaminen edellyttäisi mm. oikeusapupäätösten viemisen tietovarantoon itsenäisinä asioina ja muutoksenhakuprosessin yhdenmukaistamisen. Muutoksenhakuprosessissa tulisi mahdollistaa nykyistä laajemmin viranomaisen valitusmahdollisuus myös siviilipuolelle.

Jokinen Teemu 912090104

Allekirjoittaja Jokinen Teemu 912090104
DN: cn=Jokinen Teemu 912090104, c=FI, o=Oikeusministeriö, email=teemu.jokinen@oikeus.fi
Syy: Hyväksyn dokumentin
Päivämäärä: 2020.09.15 10:01:47 +03'00'

_____

Teemu Jokinen
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tietosuojavastaava